

УДК 177: 17.031

ЩИРІСТЬ – ЧИЛЬНИЙ ПРИНЦИП ЖИТТЯ І ФІЛОСОФІЇ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Студ. Н.Ю. Лесюта, гр. БМЕк-1-17

Науковий керівник доц. А.В. Сакун

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета: аналіз принципу життя і філософії Григорія Сковороди. Виявлення філософських засад творчості Григорія Сковороди на підставі вивчення тих праць, які найбільш адекватно розкривають духовний світ видатного мислителя.

Завдання:

- дослідити зв'язок теорії «сродної праці» Сковороди зі стоїчним розумінням щастя людини;
- з'ясувати систему мислення епохи діяльності Григорія Сковороди, тогочасний науковий контекст, в який вписується постать ученого.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є життя і філософія Григорія Сковороди, його творчість та педагогічна діяльність, а предметом - етико-гуманістична концепція українського мислителя.

Методи та засоби дослідження. Системний аналіз, історизм, гіпотезо - дедуктивний метод та ін. Ці методи допомогли більш детально виконати поставлену мету.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Проведено уточнення змісту етичного вчення Григорія Сковороди, його розуміння шляхів досягнення щастя в земному житті. Оцінено значення творчої спадщини великого мислителя.

Матеріали дослідження допомагають теоретично переосмислити концепції філософського вчення Григорія Сковороди, глибше зрозуміти трактування мислителем поняття «істинної людини».

Результати дослідження. Було проведено аналіз принципу життя і філософії Григорія Сковороди, який визначив, що все буття філософа було спрямоване на пізнання щирості та любові у всій їхній повноті. Особистість мислителя та його філософська спадщина викликає величезний інтерес, а його життєве кредо, послідовність у відстоюванні своїх переконань, безкомпромісність, гармонійне поєднання його способу життя з філософськими істинами, які він пропагував, не можуть не захоплювати.

З'ясовано, що ідеал Григорія Сковороди – це людина, наділена такими рисами, як вдячність, справедливість, скромність, щирість, працьовитість, життєрадісність, сердечність та великодушність; найкращий природний стан для філософа – стан веселості та свободи духа. Етична частина вчення Сковороди мала зв'язок з вченням про людину. Людина займає центральне місце в його системі. Для нього джерелом розв'язання усього таємничого у житті є людина, тому що усі запитання і таємниці світу скупчені саме у ній. Від людини йде пізнання всесвіту. Найнеобхідніше для людини - щастя. Щастя є в самопізнанні, а звідси в духовному світі, що є результатом самопізнання. Філософ передбачав відкриття людиною в собі внутрішніх духовних джерел, які дають змогу стати чистішою, кращою, переорієнтуватись з виключно земного існування на духовне вдосконалення та змінити своє власне земне життя відповідно до духовного. Своєю творчістю і життям Григорій Сковорода продемонстрував можливість здійснення глибинних перетворень. Сковорода належав

до тих видатних прогресивних мислителів, які століттями шукали шляхи до щасливого життя у моральній сфері.

Розвиток духовної культури українського народу нерозривно пов'язаний з іменем великого філософа, педагога, поета і письменника Григорія Сковороди. Філософська позиція Григорія Сковороди, органічно пов'язана із його життєвим шляхом, що ґрунтувався на розроблених ним філософських засадах, спричинила до істотного внеску, здійсненого видатним мислителем в історію філософської думки України. Його творчість є прекрасним прикладом існування філософії українського духу, як динамічної, здатної до розвитку і постійного вдосконалення оригінальної системи поглядів, ідеалів, вірувань, любові, совісті, гідності; вона є своєрідним пошуком і визначенням українським народом свого місця в суспільно-історичному процесі, закликом до гуманізму і «сродної» людській природі дії.

Значення філософської спадщини Григорія Сковороди в тому, що на неї можна спиратися в наш непростий час, коли людина накликає на себе небезпеку результатами своєї ж праці, коли праця людини втратила всяку привабливість, а життя стало безцільним (якщо воно не пов'язано з накопиченням капіталу) і незахищеним. Багато з проблем сучасності можуть отримати розв'язку, якщо відродити тему "сродної" праці, поставлену Сковородою майже 250 років тому.

Висновки. Проаналізувавши життя і філософію Григорія Савича Сковороди, було з'ясовано, що найголовніший принцип життя для нього – це щирість та віддана праця, без лицемірства і брехні. Все життя письменника-філософа було наочним втіленням його філософського вчення, тобто філософія була його життям, а життя – філософією. Спадщина Сковороди є добрим надбанням української національної і світової культури.

Ключові слова: Григорій Сковорода, людина, щастя, філософські вчення, «сродна» праця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисенко В. «Чи не найзнаменитіша українська особистість XVIII століття»: мандрівний учитель Григорій Сковорода / В. Денисенко // Пам'ять століть. – 2007. - №1.
2. Ерн В. Ф. Життя і особа Григорія Сковороди / В. Ерн // Березіль. – 1992. - № 11 – 12. – с. 150 – 172.
3. Ларінов П. Сковорода як гасло часу / П. Ларінов // Освіта. – 2017. - № 9 – 10. – с. 11.
4. Левківський М. В. Життя та діяльність Г. С. Сковороди / Історія педагогіки. – Житомир. – 1999. – с. 162 – 168.
5. Федів Ю.О. Історія української філософії. Навчальний посібник. / Ю.О. Федів, Н.Г. Мозгова. - К.: Україна. - 2001. - 512 с.